

سیاست داخلی/خارجی

خبر

واکسن کرونا۱ «نورا» رونمایی شد

آیین رونمایی از واکسن نوترکیب نورا، تولیدشده در دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا... (عج) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی روز گذشته با حضور سرلشکر حسین سلامی، فرمانده کل سپاه و سعید نمکی، وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی در محل دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا... (عج) برگزار شد.

در این نشست سرلشکر سلامی با بیان این‌که هر ملتی که نتواند رویداد بسازد بزرگ نمی‌شود، عنوان کرد: «ما در عرصه نبرد برای استقلال هستیم و در یک جنگ بزرگ جهانی که محور اصلی آن استقلال، خوداتکایی و اعتبار ماست و جهان قدرتمند تصمیم گرفته مانع از استقلال ملی ما شود.»

فرمانده کل سپاه تاکید کرد: «ما هم تصمیم گرفته‌ایم به هر قیمتی شده، این معنای زیبا و مقدس را همانند جامه‌ای زرین و درخشان بر قامت کشور و ملت‌مان بیوشانیم. راه سختی را طی کرده‌ایم و قطعاً هنوز فرازهای سختی برای طی کردن باقی مانده است».

وی با اشاره به اعمال تحریم‌های ظالمانه از سوی دشمنان علیه کشورمان، گفت: «کسانی که در جهان از دموکراسی و آزادی و امنیت و پیشرفت سخن می‌گویند، علقه دارند کودکان ما در آغوش مادران شان جان‌شان را از دست بدهند، علقه دارند مردمان کشورمان بدون دارو و غذا باقی بمانند، نقشه ذهنی آنها برای کشور ما فقر و گرسنگی و عقب‌ماندگی است و برای همین است که نه اجازه انتقال پول برای دارو و واکسن را می‌دهند و نه اجازه می‌دهند مایحتاج اولیه را تامین کنیم.»

فرمانده کل سپاه با تاکید بر این‌که ما یک ملت استثنایی هستیم، تصریح کرد: «ملتی که در اوج محاصره توانسته است آفرینشگر چنین افتخارات بزرگی باشد، یقیناً یک ملت شگفتی‌ساز و استثنایی است.»

وی با بیان این‌که ما تصمیم گرفته‌ایم در هر پدیده‌ای جزو کشورهای برتر جهان باشیم وامروز در بسیاری از حوزه‌ها جزو کشورهای برتر هستیم، خاطرنشان کرد: «ما پرنده‌های پهن پیکر بدون سرنشین داریم که ۷۰۰۰ کیلومتر پرواز می‌کنند و در هر نقطه‌ای فرود می‌آیند.»فرمانده کل سپاه همچنین گفت: «ما مرد میدان‌های سخت هستیم و به همه جهان می‌گوییم که از میدان خارج نمی‌شویم و می‌دانیم که سرانجام، همه حصارهای سخت محاصره را با اقدامات فنی و علمی می‌شکنیم. ما این واکسن‌ها را در اختیار مردم فقیر سایر کشورها قرار می‌دهیم و ملت عزیز ما مطمئن داشته باشند که برق‌های امیدرا بیش از هر وقت دیگری برافراشته خواهند دید.»

ماجرای رسیدگی به طرح ساماندهی پیام‌رسان‌ها در مجلس

محتوای طرح مربوط به ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی پیش از بررسی در صحن علنی مجلس، چند روزی است افکار عمومی و رسانه‌ها را به خود مشغول کرده است.

هفته گذشته یکی از طرح‌های مجلس، مسأله تازه رسانه‌ها و گمانه‌زنی‌های فضای مجازی شد؛ موضوع «بررسی طرح ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی در مجلس» یا «طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی در دستور کار نمایندگان» باعث شد محتوایی از این طرح در شبکه‌های اجتماعی و خبرگزاری‌ها بازنشر شود که انتشار آن به مرداد سال گذشته بازمی‌گردد.

یکی از بندهای مورد تأمل و بحث، مادهٔ ۵ محتوای منتشر شده است که محور مرزبانی دیجیتال و دفاع سایبری از کشور و جلوگیری از بهره‌برداری غیرمجاز از داده‌های مجازی در درگاه‌های ورود و خروج پهنای باند کشور را «ستاد کل نیروهای مسلح» دانسته اما با این حال مشخص نیست ستاد کل نیروهای مسلح یا چه سازوکاری باید عمل کند.

برخی نمایندگان تأکید دارند محتوای منتشر شده در فضای مجازی هیچ نسبتی با حقیقت طرح ندارد و این طرح هنوز در مرحله تدوین است. یزدی‌خواه، نماینده کمیسیون فرهنگی هم که از متولیان این طرح است، گفته این طرح برای حمایت توانمندی‌ها و کسب‌وکارهای داخلی، توسعه فضای مجازی و کمک به راه‌اندازی دولت الکترونیک است.

مهلت ۳ ماهه آژانس تمدید نشد

در ادامه جلسه علنی روز یکشنبه مجلس شورای اسلامی، علیرضا سلیمی نماینده محلات در مجلس در تذکری شفاهی گفت: در قانون اقدام راهبردی، سه ماه به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی فرصت دادیم که این فرصت یک ماه دیگر نیز تمدید شد، با این حال حدود سه‌روز است این فرصت هم به اتمام

بررسی جامعه‌شناسانه انتخابات ۱۴۰۰ در گفت‌وگو با محمدباقر خرمشاد

آرای باطله در سبد نظام است نه تحریم‌کنندگان

فتاح‌غلامی

سیاسی

انتخابات ۱۴۰۰ در شرایطی برگزار شد که جریان‌های معاند، امسال هم به شیوه‌های مختلف ازجمله راه‌اندازی کمپین‌هایی نظیر «رای بی‌رای» در تلاش بودند تا از فضای کرونایی کشور و صدا البته نارضایتی مردم از عملکرد دولت تدبیر و امید که منجر به کوچک‌شدن سفره‌های آنها شده بود از هیچ اقدامی مثل ضرب‌وشتم ایرانیان خارج از کشوری که قصد شرکت در این مشارکت سرنوشت‌ساز را داشتند کوتاه نگذند.

با وجود این، طبق اعلام رئیس ستاد انتخابات کشور، در جریان انتخابات ۲۸ خرداد کل تعرفه‌های مصرفی (تحویل‌شده به مراجعه‌کنندگان شعب) ۲۸٬۹۸۹٫۵۲۹ ریگ و تعداد آرای سیدابراهیم رئیسی به‌عنوان رئیس جمهور منتخب ۱۸٬۰۲۱٫۹۴۵ رای اعلام شد.

برای بررسی و تشریح ابعاد برگزاری این رویداد بزرگ ملی، نحوه حضور و مشارکت مردم، سبد آرای نامزدهای حاضر در عرصه رقابت و همچنین چشم‌انداز دولت آتی و ... به گفت‌وگو با محمدباقر خرمشاد، استاد علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی پرداختیم که در ادامه مشروح آن از نگاه‌تان می‌گذرد.

آژ: ارزیابی کلی شما از فضای انتخابات ۱۴۰۰ چیست؟ اساساً با توجه به فضا سازی جریان‌های داخلی و خارجی و همچنین تبلیغات رسانه‌ای درباره مشارکت مردم آیا تحریم‌کنندگان انتخابات به نتایجی که می‌خواستند رسیدند؟

یکی از محورهایی که در جریان ارزیابی‌های کلی پیرامون انتخابات باید در نظر بگیریم، موضوع فشار حداکثری است که آمریکا علیه اقتصاد ایران با تحریم چند سالی است اجرائی کرده. آمریکا به دنبال این بود که بتواند با به‌نتیجه‌رساندن سلسله‌ای از شورش‌های اجتماعی از سوی توده‌های ناراضی به دلیل فشار اقتصادی به حاکمیت ایران در مسیر اهداف جمهوری اسلامی انحرافات ایجاد کند تا به هدف نهایی خود یعنی تغییر نظام سیاسی ایران نایل آید. اما مقاومت حداکثری مردم ایران باعث شد این اتفاق نیفتد. به همین دلیل آنها تلاش کردند آن سرمایه‌گذاری‌هایی که کردند را به صورت مدنی نقد کنند و در انتخابات از طریق کمپین «نه به انتخابات» یا «تحریم انتخابات» بتوانند آن هدف را حاصل کنند. آنها هدف‌گذاری کردند که اگر بتوانند مشارکت را به ۲۰ یا ۲۵ درصد کاهش دهند به هدف تحریم نایل آیند. از این جهت هدف‌گذاری جمهوری اسلامی ایران هم بحث مشارکت حداکثری بود. مانیگین مشارکت در ایران همیشه بالای ۵۰ درصد بود. در یک جنگ روانی که آنها راه‌انداختند نهایتاً حدود ۵۰ درصد مشارکت را داشتیم. این ۵۰ درصد با ۲۵ درصدی که آنها هدف‌گذاری کرده بودند خیلی فاصله داشت و حداقل دوبرابر بود.

همچنین فضای کرونایی هم در انتخابات تأثیر داشت کما این‌که در انتخابات چند روز قبل فرانسه که مشارکت به ۳۲ درصد رسید رسانه‌های فرانسوی نوشتند پیش از ۲۰ درصد به دلیل کرونا شرکت نکردند. بر همین اساس، گزاره‌هایی که می‌توانیم استخراج کنیم یکی این است که قطعاً هدف‌گذاری مخالفان جمهوری اسلامی ایران به رهبری ایالات متحده آمریکا به نتیجه نرسیده و شکست‌خورده و دیگر آن یک تولید قدرتی در ایران اتفاق افتاده که این قدرت می‌تواند در اختیار رئیس‌جمهوری منتخب قرار بگیرد تا آن را در عرصه بین‌الملل و همین‌طور برای پیشبرد اهداف خود نقد کند و این پشتوانه مردمی می‌تواند کارها و اقدامات دولت آتی را تسهیل کند.

آژ: با توجه به سبد آرای نامزدهای دیگر چرا برنامه‌ها و شعارهای سایر نامزدها برای مردم جذابیت‌ری‌نداشت؟ نامزدهای دیگر را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد. یک دسته کاندیداهایی که به دولت مستقر منسوب می‌شدند. طبیعی بود دولت مستقر محبوبیتی نداشت تا به‌واسطه آن سبد آرای آن دو نفر را بالا ببرد. هرچند یک نفر به نفع دیگری کنار رفت. به این ترتیب تکلیف نامزدهای حافظ وضع موجود و برآمده از دولت مستقر روشن بود. در مورد نامزدهای دیگر یک سلسله پیشنهادهایی از سویی آنها مطرح می‌شد که اگر مثلاً ۱۰ یا ۱۲ سال قبل این اتفاق می‌افتاد، می‌توانست جذاب باشد. مثل پیشنهادی که آقای احمدی‌نژاد سال ۸۴ در قالب یارانه مطرح کرد، جذابیت ایجاد و تعداد قابل

رسیده است، حال خودمان باید از مصوبه مجلس دفاع کنیم.

سلیمی خطاب به رئیس مجلس افزود: آیا شورای عالی امنیت ملی در این باره تصمیمی گرفته که از آن اطلاع نداریم؟ لطفاً تذکر لازم را در این زمینه بفرمایید.

در ادامه محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس در پاسخ به تذکر سلیمی، توضیح

داد: درباره آژانس قبلاً نیز تذکر دادم، الان هم می‌گویم پس از زمان سه‌ماهه‌ای که گذشت، هیچ چیزی تمدید نشده و پس از آن هیچ‌کدام از موضوعاتی که در داخل ضبط‌شده، هیچ‌وقت به آژانس داده نمی‌شود و در اختیار جمهوری اسلامی ایران است و قانون دقیقاً در حال اجراست.

آژ: با توجه به میزان آرای نامزدها، آقای رئیسی فاصله معناداری با سایر رقبا به لحاظ تعداد رای دارد.

این مساله را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

از چند جهت این موضوع قابل ارزیابی است. به‌هرحال یکی از معیارها و شاخصه‌هایی که می‌توان میزان آرای نامزدها را با آن مورد ارزیابی قرار داد، نوع عملکرد دولت مستقر است. به‌هرحال دولت فعلی در هشت سالی که بر سریر قدرت بود به گونه‌ای عمل کرد که مقدار قابل‌توجهی نارضایتی تولید کرد و در نتیجه هر فردی که می‌توانست به لیدر مخالفت با وضع موجود تبدیل شود این امکان را در انتخابات داشت که آرای قابل‌توجهی را کسب کند. در این انتخابات هم آقای رئیسی رهبر مخالفت با وضع موجود بود. خصوصاً این‌که در انتخابات چهار سال قبل هم در حق او به اذعان فضای فعلی افکار عمومی جفا شده بود و بد اخلاقی‌هایی در حق او صورت گرفت که گذر زمان این بد اخلاقی‌ها را نشان داد. در نتیجه او به عنوان لیدر اصلی مخالفت با وضع موجود محسوب می‌شد. کما این‌که رقبای او از جناح حاکم در دولت فعلی هم تلاش می‌کردند وی را به عنوان لیدر هدف قرار بدهند. این مساله باعث شد در کنار خصوصیات اخلاقی آقای رئیسی و کارنامه موثق که در قوه قضاییه طی دو سال داشتند و مجموعه‌ای از این عوامل باعث شود مردم ایشان را به عنوان کسی که مرد عمل است و فردی که هم به وعده‌های خود عمل می‌کند و هم برش دارد، بشناسند. جامعه به‌شدت دنبال فردی بود که برش لازم را داشته باشد و وقتی تصمیمی گرفته می‌شد بتواند آن را محقق کند. مجموعه این عوامل باعث شد آقای رئیسی با این فاصله از سایر نامزدها بر صدر انتخاب شدگان انتخابات ۱۴۰۰ بنشیند.

ریاست جمهوری درج شده‌بود. به هر صورت در برخی شهرها از جمله تهران مردم باید در چهار انتخابات شرکت می‌کردند و طبعاً بخشی از مردم در نوشتن نام نامزد خود روی برگه مخصوص اشتباه کردند. تعدادی از این آرای باطله هم سفید بود و در برخی برگه‌ها هم خواسته‌هایی اقتصادی و اجتماعی به جای نام نامزد درج شده‌بود. همین جا این نکته را مطرح می‌کنم که به هر حال کسانی که آرای باطله به صندوق ریختند می‌توانستند مثل آن گروه عدم مشارکتی رای ندهند. سوال اینجاست که چرا پای صندوق آمدند. به نظر می‌رسد در معرکه یک جنگ روانی که مخالفان بیرونی جمهوری اسلامی مبنی بر رای دادن راه انداخته‌بودند بخشی از آرای باطله مربوط به کسانی بود که غفلشان رضایت نمی‌داد در معرکه تحریم انتخابات شرکت کنند. به عبارت دیگر آنهایی که آرای باطله به صندوق ریختند گرچه نارضایتی داشتند اما از سویی دیگر نسبت به صداقت تحریم‌کنندگان انتخابات هم مشکوک‌بودند. از این رو احتمالاً به این نتیجه رسیدند که مشارکت نکردن در انتخابات می‌تواند تبعاتی داشته‌باشد. از این رو در یک برزخ گرفتار آمدند به این معنا که اگر رای بدهند به هر صورت دولت مستقر اقدامات مثبتی در جهت رفاه و آسایش مردم انجام نداده و از سویی دیگر به لحاظ وجدانی دل‌درگوش‌وورشده‌ا‌اش‌تند. در چنین برزخی ترجیح دادند به هر حال در گرمای ۲۸ خرداد پای صندوق‌های رای حاضر شوند. اگر سه میلیون نفر رای باطله داده را کنار هم بگذارید، صف بسیار طولانی را تشکیل خواهند‌داد. به هر حال آنها پای صندوق‌های رای آمدند و پیام رای دادن آنها این بود که این مجموعه از افراد جامعه با بیرونی‌هایی که تلاش می‌کردند آنها را به صف تحریم‌کنندگان انتخابات دعوت کنند، مزبندی‌دارند. به نظر من دولت آینده باید این رسیدگی به خواسته‌ها و مطالبات این بخش از مردم را در اولویت کاری قرار دهد. بالاخره این دسته از مردم خیلی با خودشان کلنجار رفتند که هم نارضایتی خود را نشان دهند و هم صف‌بندی خود را با مخالفان جمهوری اسلامی متمایز کنند و از این روه این عمل سیاسی‌روی آوردند که آرای باطله با سفید به صندوق رای بریزند.

آژ: با توجه به وعده‌ها و شعارهایی که آقای رئیسی در دوران انتخابات داده، چشم‌انداز دولت آینده را چگونه می‌بینید؟

دولت آینده به لحاظ شرایط داخلی و بین‌المللی با مجموعه‌ای از فرصت‌ها و مجموعه‌ای از تهدیدات مواجه است. به لحاظ شرایط بین‌المللی ایالات متحده آمریکا به نظر می‌رسد سنگ آخری که می‌توانست بر سر جمهوری اسلامی بزند تا نظام را مجبور به پذیرش خواسته‌هایش بکند با فشار حداکثری زد و به نتیجه نرسید. ترامپ رفت و بایدن از اول بیان کرد که سیاست

ترامپ را قبول ندارد و به نظر می‌رسد اهرام فشار دیگری بالاتر از آنچه که اتفاق افتاد در دست دولتمردان آمریکا نیست. مقامات آمریکایی الان البته حساب‌هایش‌و‌ش‌ دیگری را در پیش گرفتند و این می‌تواند فضای مثبتی را به لحاظ بین‌المللی برای دولت آینده قرار دهد. مذاکرات وین هم در مورد بازگشت آمریکا به برجام در حال انجام است. در کنار این اتفاقاتی که در منطقه رخ داده مثل دست بالا داشتن انصار... در یمن، دست بالا داشتن حشدالشعبی در عراق و انتخاباتی که در سوریه اتفاق افتاد و فشار اسد با مشارکت بالایی برای هفت سال دیگر در ریاست‌جمهوری باقی ماند. مجموعه این رویدادها باعث شد عربستان سعودی وادار به مذاکره با ایران شود به‌ویژه در مورد عراق. برخی کشورهای عربی دیگر هم در ایجاد روابط با سوریه در حال شتایند و هم در حال ارسال هیات‌هایی برای مذاکره با ایران جهت عادی‌سازی روابط هستند. اینها نشان می‌دهد در مجموع فضای بین‌الملل برای دولت آینده جهت پیشبرد اهدافش به خصوص برای آرام کردن بخشی از فشارهای اقتصادی که عامل بیرونی داشته آماده است. در داخل هم این شور و هیجانی که در گرفت و به‌رغم همه فشارهای بیرونی مشارکت ۵۰ درصدی شکل گرفت و فشار تحریمی شکست‌خورد سرمایه خوبی در اختیار دولت قرار داد تا بتواند بخشی از سیاست‌های خود را پیش ببرد. به هر حال مردم در فشار و سختی به لحاظ اقتصادی هستند و باید دولت هر چه سریع‌تر بخش‌هایی از این فشار را تسکین دهد تا بتواند به قسمتی از مطالبات بحق مردم پاسخ دهد.

از سوی دیگر در داخل انتظار است علاج مناسبی برای انشقاق سیاسی که نوعاً بعد از انتخاب با پیش می‌آید اندیشیده شود. **آژ**

آژ: در هر صورت بخشی از مردم در انتخابات بنا به دلایلی شرکت نکردند. شما چه ارزیابی از جامعه رای نداده‌ها دارید؟

همه این افراد یکسان نیستند و کما این‌که همه آن کسانی که رای دادند هم از انگیزه‌های یکسانی برخوردار نبودند. در مطالعاتی که در مورد مشارکت سیاسی در جهان و تاحدودی ایران صورت گرفته، تا الان گزاره‌های قابل قبول و قابل اتکایی استخراج شده است. از جمله این که نوعاً در جوامع مختلف به طور متوسط حدود ۲۵ درصد مردم اساساً در انتخابات شرکت نمی‌کنند. به تعبیری حوصله کار سیاسی را ندارند حتی حوصله حداقل کار سیاسی که عبارت از فقط رای دادن باشد را ندارند. گاهی شور انتخاباتی در می‌گیرد و از ۵ یا ۱۰ درصد از ۲۵ این درصد در انتخابات شرکت می‌کنند و زمانی درصد شمار کسانی که حوصله کار سیاسی ندارند به ۳۰ درصد می‌رسد. به طور معمول هم حدود ۵۰ درصد در انتخابات شرکت می‌کنند. گاهی این مشارکت افت پیدا می‌کند و ممکن است از آن کم شود یا شاید در هنگامه شور انتخاباتی ۱۰ درصد هم به جمع مشارکت‌کنندگان اضافه شود. در ایران هم همین اتفاق تاکنون صورت گرفته است. به هر حال یک درصد هیچ‌وقت در انتخابات شرکت نمی‌کنند. نوع مشارکت در ایران از ابتدا تاکنون از روال خاصی پیروی می‌کرد. همواره مشارکت بالای ۵۰ درصد و براساس میانگین جهانی بود و گاهی اوقات حضور مردم فراتر از این میانگین بود. در کنار مشارکت نکردن همیشگی ۲۰ یا ۲۵ درصدی و حضور بالای ۵۰ درصد در انتخابات، حدود ۴۰ درصد مردم هم نقش تعیین‌کننده در انتخابات داشتند و زمانی به‌واسطه شور انتخابات مجاب می‌شدند پای صندوق‌های رای بیایند و به همین دلیل میزان مشارکت هم بالاتر می‌رفت. اگر هم به هر دلیلی نارضایتی داشتند مشارکت با پایین می‌آمد.